

тим, що була захоплена коханням до Литинського, але її обвинувачували ще за невдалу спробу допомогти втікти семінаристові Михулові¹⁾, членові кишиневського революційного гуртка. Разом з де-якими членами цього гуртка Сабурову, а також і Г. В. Куровицького, що допомагав переховувати цей шриффт, було заслано на 1880 роки до Західного Сибіру²⁾. Цим останнім епізодом з листопада і закінчилося це велике слідство про українську друкарню.

Подав Ол. Рябінін-Склярєвський.

Де-які матеріяли до біографії Л. І. Глібова.

(За арх. матеріялами Історичного Архіву при Полт. Окр. Архівн. Упр.).

У цьому році минає 100 років зі дня народження славетного українського байкаря Леоніда Івановича Глібова. В звязку з цим вважаю не зайвим подати де-які матеріяли до біографії Л. І. Глібова, які зберігаються в архівному фонді Полтавської Губерської гімназії (потім Полт. перша хлоп. гімн.). Ці матеріяли до де-якої міри з'ясовують моменти в житті Л. Глібова, що про них у біографіях його подавались іноді помилкові хронологічні дати, сумнівні відомості. Матеріяли ці свідчать, що Л. І. Глібів—син кремінчудького 3-ої гільдії купця (можливо, що батько його й записався до гільдії, аби мати право вчити свого сина в гімназії). До гімназії був прийнятий по проханню поміщика Хорольського повіту на Полтавщині Порфирія Родзянка, як вихованець останнього. Вступив Л. Глібів у 1840 році після іспиту до 1-ої класи гімназії. У 1847 році в 6-ій класі він, як невстигаючий, був залишений на другий рік, але по проханню батька свого звільняється з гімназії й одержує свідоцтво про прослухання курсу 6-ти клас, без права переводу до 7-ої класи.

І. № 49. 1840 года.

Дѣло о поступленіи учениковъ въ гимназію. По учебному столу. Началось 29 іюля. Кончено 6-го октября 1840 года.

№ 1653.

Под. 31 августа 1840

Резол.: „принять по экзамену“.

Его Высокоблагородію Господину Директору училищъ Полтавской Губерніи и Кавалеру Семену Васильевичу Капнисту. Помѣщика Хорольскаго уѣзда, Надворнаго Совѣтника Порфирія Родзянки.

ПРОШЕНІЕ.

Желая воспитанника моего, купеческаго сына Леонида Глѣбова, учившагося въ домѣ, опредѣлить для продолженія курса наукъ въ подвѣдомственную Вамъ Полтавскую Губернскую Гимназію, — представляя свидѣтельство о происхожденіи его и за право ученія 10 руб. деньги, покорнѣйше прошу Ваше Высокоблагородіе, о принятіи Глѣбова учинить Ваше начальническое розпоряженіе. Квартиру и надзоръ воспитанникъ мой имѣетъ въ домѣ Купеческаго брата Вадима Прокофьева. Надворный Совѣтникъ Порфирій Родзянко. Деньги 2 р. 86 к. серебромъ принялъ (підпис).

1840 года. Августа 31-го дня.

II. По Указу Его Императорскаго Величества, Полтавской губерніи изъ Кременчугской Градской Думы, Кременчугскому 3-й гильдії купцу Івану Назарову сыну Глѣбову.

№ 1600.

СВИДѢТЕЛЬСТВО.

Означенный купецъ Иванъ Глѣбовъ, поданнымъ въ Думу сію прошеніемъ изъяснилъ, что для опредѣленія родного сына его Леонида въ Полтавскую Гимназію къ изученію наукъ, нужно ему имѣть изъ сей Думы удостовѣрительное свидѣтельство въ томъ, что оный сынъ его дѣйствительно состоитъ при немъ Глѣбовѣ записаннымъ въ капиталъ 3-й

1) Сабурова дала Михулові записку польскою мовою до „пана“ в Тульчі; Михула було заарештовано на кордоні й при ньому знайдено цю записку.

2) Архів ген. губ. 1881 р. д. 8 листи 213—222.

гильдії купцовъ на этотъ 1840 годъ, а потому просить: таковое свидѣтельство ему выдать. А какъ по учиненной съ дѣлами справкѣ оказалось, что сынъ просителя Леонидъ Глѣбовъ дѣйствительно состоитъ записаннымъ въ числѣ купцовъ города Кременчуга при немъ Глѣбовъ въ одномъ капиталѣ, на сей 1840-й годъ объявленномъ, то въ удостовѣреніе сего, и выдано сіе свидѣтельство просителю Глѣбову, изъ выше означенной Градской Думы за подписомъ и приложеніемъ Казенной печати.
Августа 3-го дня 1840 года. Градской Глава (підпис)
Секретарь Губернскій секретарь (підпис)

III. Приемная книга лицъ являвшихся къ испытаніямъ для поступленія въ Полт. Губ. Гимназію за 1840 г.

37. Леонидъ Глѣбовъ—въ 1-й классъ.

IV. Списки учениковъ Полт. Губ. Гимназіи на 1842/43 акад. годъ.
3 кл. I-е отд.

Глѣбовъ Леонидъ.

V. Общая вѣдомость объ успѣхахъ учениковъ I, II, III и IV классовъ обоихъ отдѣленій и V и VI высшихъ классовъ Полт. Губерн. Гимназіи на годичномъ испытаніи въ 1843/44 акад. году. IV кл. I-е отд. Глѣбовъ Леонидъ. Средній выводъ изъ ежемѣсячныхъ вѣдомостей учителей и отмѣтокъ на экзаменѣ:

Законъ Божій	4—15/20	Русская географія	3—10/20
Рус. Словесность	4	Греческій яз.	3—19/20
Словенскій яз.	4—14/20	Нѣмецкій яз.	5
Математика	2	Французскій яз.	4
Латинскій яз.	3	Итого	44—7/20
Всеобщая Исторія	4—12/20	Средній выводъ съ дроб.	4—7/220
Русская Исторія	4—17/20	Общій средній выводъ	4

VI. Общая вѣдомость объ успѣхахъ учениковъ V кл. I отд. Полт. Губ. Гимназіи на годичномъ испытаніи въ 1845/46 акад. году.

Глѣбовъ Леонидъ

Законъ Божій	4	Греческій яз.	2,10
Рус. Словесность	5	Нѣмецкій яз.	3
Математика	2,13	Французскій яз.	2,17
Латинскій яз.	3,1	Итого	32—15/20
Рус. Исторія	3	Сред. выводъ съ дроб.	3—55/200
Всеобщая Исторія	3,2	Общій средній выводъ	3
Космографія	3,11		

VII. Вѣдомость объ успѣхахъ учениковъ за 1846/47 акад. годъ. VI кл. Глѣбовъ Леонидъ.

	Средн. выводъ	Отм. на экз.	Общ. выв.
Законъ Божій	3,2	3	3,2
Рус. Словесность	4,4	5	4,14
Математика	2	2	2
Физика	2,3	2	2,3
Рус. Исторія	3,6	2	2,16
Всеобщая Исторія	3,4	2	2,14
Греческій яз.		у в о л.	
Латинскій яз.	2,5	2	2,5
Нѣмецкій яз.	2	2	2
Французскій яз.	2,1	3	2,11
Итого			24,5

О с т а е т с я .

VIII.

Его Высокородію

Господину Директору училищъ Полтавской Губерніи Статскому Совѣтнику Феодору Аполоновичу Жемчужникову, Кременчугскаго Купца Ивана Глѣбова.

П Р О Ш Е Н І Е .

Покорнѣйше прошу Вашего Высокородія уволить изъ Гимназіи сына моего ученика VI класса Полтавской Губернской гимназіи Леонида Глѣбова и учинить Ваше распоряженіе о выдаче ему надлежащаго свидѣтельства. Августа 9 дня 1847 года.

Кременчугскій купецъ Иванъ Глѣбовъ.

ІХ.

СВИДѢТЕЛЬСТВО.

Предъявитель сего ученикъ VI класса Полтавской Губернской Гимназіи Леонидъ Глѣбовъ, сынъ купца Ивана Глѣбова, поступилъ въ сію Гимназію 31 августа 1840 года, вель себя очень хорошо, обучался по 22 июня 1847 года и оказалъ успѣхи: въ Законѣ Божіемъ хорошіе, Русской Словесности отличные, математикѣ и физикѣ посредственныя, исторіи достаточныя, географіи достаточныя, в языкахъ: латинскомъ посредственныя, нѣмецкомъ посредственныя, французскомъ достаточныя, въ черченіи и рисованіи достаточныя. Къ переводу въ VII классъ не удостоенъ, и такъ какъ онъ не окончилъ гимназическаго курса, то и не можетъ пользоваться преимуществами присвоенными окончившимъ съ успѣхомъ ученіе въ Гимназіяхъ и получившимъ аттестаты. Въ удостовѣреніе чего дано сіе свидѣтельство Леониду Глѣбову за надлежащимъ подписомъ и съ приложеніемъ казенной печати. (підписів немає)

Полтава, Августа 20 дня 1847 года.

-Подав М. Бужинський.

3 листування О. О. Потебні.

(До 35-ої річниці його смерті).

Потебня, як вчений, як людина, як національний культурно-суспільний діяч—давно вже належить історії. Зокрема давно вже з'явилась потреба в докладній і широкій біографії його, в дослідженню, яке б розв'язало численні потреби так званого „потебніянства“, яке б вияснило деякі непорозуміння й усунуло легенди, що окружили ім'я та всю особу Потебні. Потребу цю, мені здається, мало задовольнила невдатна спроба Т. Райнова ¹⁾, тай навряд чи можна й задовольнити цю потребу тепер при сучаснім стані матеріялів про Потебню: занадто багато того матеріялу ще не приступно для публіки, занадто багато його просто невідомо нам, зокрема дуже важна прогалина у нашім пізнанню Потебні це те, що нам зовсім невідоме його листування: воно невеличке кількістю, але дуже різностороннє й широке тими темами та питаннями, які воно зачіпає. Деяку частину цього листування (листи до Потебні)—автор цих рядків у 1918—1919 рр. зібрав і упорядкував ²⁾; він же розшукав (почасти в оригіналах, почасти в копіях) і листи самого Потебні. На жаль, працю над листуванням Потебні довелося перервати (з серпня 1925 р.) через незалежні від автора цих рядків обставини і саме листування було передане до Харківського Історичного Архіву, де його прилучено до колекції рукописів Потебні.

Нижче ми подаємо де-які,—більш оброблені та більш цікаві—уривки з листування; все листування буде опубліковане в однім із томів повного зібрання творів О. О. Потебні, яке готує до друку спеціальний Редакційний Комітет при Всеукраїнській Академії Наук.

1. Листи О. О. Потебні до О. О. Котляревського.

П'ять листів О. О. Потебні до проф. О. О. Котляревського, що ми друкуємо нижче, відносяться переважно до середини 60-х років. Уже це одно надає їм значний інтерес, бо вони до де-якої міри освітлюють величезну прогалину в біографії Потебні між поворотом із-за кордону (1863 р.) і появою „записокъ по русской грамматикѣ“ (1873—1874 рр.), що здобули йому Ломоносівську премію, звання кореспондента Академії

¹⁾ „А. А. Потебня“ Ленінград 1924, вид. „Колос“; див. про цю книжку рецензію автора цих рядків у „Черв. Шляху“, 1924, ч. 8-9, ст. 340—345.

²⁾ Вдова Потебні, Марія Францовна надавала дуже мале значіння листуванню свого чоловіка і листи без усякого ладу було зложено в одній із шухляд письменного стола, в невеличкому кошику серед старих книжок; чимало листів було знайдено підчас перегляду книжок, що їх М. Ф. Потебня подарувала Фундаментальній бібліотеці Харківського університету. Все це дає привід гадати, що листування Потебні збереглося далеко не все.